

Streszczenie

W obronie tradycji. Robert Fuchs (1847-1927) – ostatni wiedeński twórca romantycznej muzyki organowej.

Robert Fuchs (1847-1927) był jednym z najważniejszych kompozytorów austriackich przełomu XIX i XX wieku, a niemal cała jego działalność artystyczna związana była z Wiedniem. Mimo licznych zmian, do których doszło w muzyce za jego życia zwłaszcza w dziedzinie harmonii, Fuchs oparł się nowym trendom i broniąc tradycji do końca pozostał twórcą romantycznym.

Na niniejszą rozprawę doktorską składają się dzieło artystyczne utrwalone na nośniku CD, zawierające – o ile autorowi wiadomo – jedyne nagranie wszystkich utworów organowych Fuchsa, a także opis tego dzieła, będący pierwszym opracowaniem dotyczącym życia i twórczości kompozytora w języku polskim.

Praca składa się ze wstępu oraz czterech rozdziałów, zwieńczonych wnioskami końcowymi, bibliografią i aneksem.

W rozdziale pierwszym autor pokrótce scharakteryzował sytuację polityczną, społeczną i kulturalną Austrii, a zwłaszcza jej stolicy w latach 1865-1927, czyli od momentu przybycia Fuchsa do Wiednia aż do jego śmierci.

Rozdział drugi zawiera opis wiedeńskiej muzyki organowej w czasach działalności Fuchsa w tym mieście. Przedstawiono najważniejszych twórców literatury organowej oraz scharakteryzowano wiedeńskie instrumentarium ze szczególnym uwzględnieniem organów, z którymi Fuchs z całą pewnością zetknął się osobiście.

W rozdziale trzecim znalazły się rys biograficzny i ogólna charakterystyka całej twórczości Roberta Fuchsa, z podziałem na utwory orkiestrowe, fortepianowe, kameralne, wokalne oraz pozostałe jego dzieła.

W rozdziale czwartym, stanowiącym zasadniczą część pracy, przedstawił autor twórczość organową Roberta Fuchsa. Poruszono zagadnienia natury interpretacyjnej, takie jak rejestracja, artykulacja czy użycie szafy ekspresyjnej w kontekście dzieł innych twórców muzyki organowej kręgu niemieckojęzycznego tamtego okresu, po czym szczegółowo scharakteryzowano wszystkie utwory organowe Roberta Fuchsa, w kolejności według daty ich powstania.

Wnioski końcowe stanowią podsumowanie pracy.

W bibliografii zawarto wykaz wszystkich źródeł, głównie anglojęzycznych i niemieckojęzycznych, użytych w trakcie powstawania rozprawy, które ujęto w następujące grupy: publikacje książkowe, artykuły, dysertacje, hasła encyklopedyczne i słownikowe, wydawnictwa nutowe, rękopisy, źródła internetowe, materiały fonograficzne, wywiady oraz ilustracje.

W Aneksie odnaleźć można kompletny katalog wszystkich dzieł Roberta Fuchsa, opracowany przez autora pracy.

Słowa kluczowe: Robert Fuchs, Organy, Wiedeń, Romantyzm

Summary

In Defense of Tradition. Robert Fuchs (1847-1927) – The Last Composer of Romantic Music for Organ in Vienna.

Robert Fuchs (1847-1927) was one of the most important Austrian composers at the turn of the 19th and 20th centuries. Almost all of his artistic activities were connected with Vienna. During his lifetime numerous changes emerged in music, especially in the genre of harmonics. Fuchs, however, was reluctant to follow the new trends in his work and – defending tradition – had been writing in romantic style until the end.

The presented thesis consists of the only existing CD recording of the complete works for organ by Robert Fuchs, and its description, which is the first Polish study of the life and the work of this composer.

The dissertation is divided into Preface, four chapters, Conclusion, Bibliography and the Appendix.

In the first chapter, the author presented the political, social and cultural background of Austria, and especially Vienna in the years from 1865 to 1927, i.e. from the moment of composer's relocation to that city, until his death.

The second chapter contains a description of Viennese organ music at the time of Robert Fuchs. The author included the information on the most important composers of this time, and some of the instruments of the Austrian capital city – especially those, which Fuchs certainly knew himself.

The third chapter consists of biographical information about Robert Fuchs, and the short characteristic of his non-organ music, divided into the following categories: orchestral, piano, chamber, vocal and other works.

The most important part of the thesis is Chapter IV, in which the author described in detail the organ music by Robert Fuchs. Essential interpretational matters were mentioned, including i.a. registration, articulation and using of swell box, all of that within the context of the circle of German-speaking composers of that time. Then, all the organ works by Fuchs were analyzed in-depth.

The dissertation ends with a short Conclusion.

In the Bibliography, all of the sources used during the research (most of them in German and English) were listed, and split into several groups: books, articles, dissertations, encyclopedic information, sheet music, manuscripts, Internet sources, phonographic materials, interviews and illustrations.

In the Appendix, one can find the complete catalogue of all the works by Robert Fuchs.

English translation by the author

Key words: Robert Fuchs, Pipe Organ, Vienna, Romanticism